

Megjelenik a Társalkodóval együtt minden héten kétszer: t. i. vasárnap és csütörtökön. Előfizetheti helyben a szerktő's kiadó tulajdonosnál uri utca 453dik szám alatti Trattner-Károlyi ház első emeletén, egyebütt pedig minden királyi posta-hivatalnál. Az ausztriai birodalomba vagy más külföldi tartományokba kívántató példányok iránt csupán a bécsi cs. főpostahivatal utján történhetik a megrendelés. Az Ertesítőben mindenféle hirdetésny folyóétik 's pontosan közöltetik.

Teljes számu példányokkal még szolgálhatunk lapjainkból. Ezt válaszul több rendü tudakozásra. Ezek elfogyta után csupán azon számtól kezdve küldhetjük meg azokat, melynek nyomtatásakor a' megrendelés szerkesztő hivatalunkhoz érkezik. A' JELENKOR és TARSALKODÓ szerkesztősége.

FOGLALAT. Magyarország és Erdély: (kinevezések; Wesselényi és Kossuth IX. gr. Széchenyi Istvántól; a' pesti jó-tékony asszonyegyesület bevétele); Somogy megye (a' tisztújítás márt. 30ikára tüzetelt, kölcsönös tűzkármentesítési javaslat, 'sat.); Sopron megye (a' házi adó 98 ezer forintra szökkent, a' nemesség itt sem akar fizetni, vita az országgyűlési követek szállásai iránt, 'sat.)

Szerbia (ellenlázadás készülöben; Oroszország új fejdelem-választást követel.)

Amerika (az északamerikai Congressus munkálatai)

Spanyolország (a' szabadelműek munkássága a' választások körül.)

Anglia (O' Connell nyilatkozata a' ministerségről és parlamentről; a' parlament biztosság által nyitott meg.)

Franciaország (Szyria ügyében módosítvány eszszott a' választóíráth.)

Értesítő.

Magyarország és Erdély.

Ő cs. 's ap. kir. fels. mélt. és föltiszt. bezdédi és kisbákai Bémer László dulczinai vál. püspököt, a' bold. szűz egervári prépostját, a' sz. lélek bátonostrai apátját, egri kanonokot 's a' nm. hétszem. tábla közbiráját deák szertartásu nvarad. megyés püspökké kegy. kinevezni méltóztatott, mely dicső kítüntetésben méltó érdemjuttalmaztatásán örvend a' közszereteti főpapak minden honfi kebel.

Ő cs. 's ap. k. fels. Popovics Istvánt, eddig pakráczy püspököt verseczi gör. nemegyes. ó-hitü püspökké, Kragujevich Istvánt, eddig hodosi archimandritát 's dalmátországi püspöki helyettest pakráczy g. n. e. ó-hitü püspökké kinevezni; f. febr. 2diki határozatánál fogva székhelyi Majláth György országbiró ő exeját nemes Hont vámege főispáni hivatalának további vitéltül a' főispáni méltóság további megtartása mellett, saját kérelmére kegy. föloldozni 's ugyanazon megye főispáni hivatala helytartójává lukanényei Luka Sándor kir. váltófeltörvényszéki első ülnököt magasztalni, Valkovics Antalt a' m. kir. udv. kancell. fogalmazó gyakornokát a' tisztántuli kerületi tábla iktatójává; Duschek Ignácot Zágráb kerületi országos biztost Temes kerületi ország. főbiztossá; palini Inkei Ödönt, a' fumei kormánysszék fogalmazó gyakornokát, ugyanezen kormánysszéknel tiszteletbeli fogalmazóvá kinevezni; Somoskeöy Antalt, Gümör és Torna megyékben kir. ügyviselő ügyészt a' beszercezbányai bányász-kincstári ügyvédséggel felruházni kegy. méltóztatott.

A' nm. magyar kir. udv. kamra a' zombori kir. kam. administratiónál Daray János kebelebi díjtalan fogalmazó gyakornokot első, Kyrilovics János helybeli gyakornokot 2ik irnokká; Veindl Ferencz zombori kasznárt sztapári számtartóvá 's egyszersmind kasznárrá; Buday Ferencz apatini tisztartósági irnokot sztapári ellenörre; Antal János szivaczi helyettes kasznárt ugyanott kasznárrá; Preiszesberger József körösmezői erdőszit vissói 1s ő osztályu erdőszité; Girsik János fizetéses erdőszitgyakornokot técsőimásodosztályu erdőszité, és Berzeviczy Flórián ungvári praefecturái másodirnokot turjaremetei ispánna alkalmazá.

Wesselényi és Kossuth.

IX.

Álja azért helyét mindenki férfiulag, csak magára és senkire másra nem bizván e' hon javát: 's ketté lesz törve a' lebilincselő varázs, mielőtt gondolnók, és megmentve a' kontár kezektül veszélybe bonyolított hazá, egy cseppet se kételkedjünk. De késmi nem szabad, mert az indulat és vakhév harapozó, 's olyan mint tűz. Ma még meggyőzheted, holnap már erőt vesz rajtad 's lobra gyul, mellyen nem fog hatalom, 's melly addig lángol, míg mindent porrá nem hamvaszt.

'S ha senki nem követi ez utat, mellyre kötelességérzet 's honszeretet készit: 's elvégre lábaimrul ejt az ellenem felbőszített 's felriasztott sokfejú indulatszörny; mi könnyen meglehet, mert annyi rabulista és eszes rabulista közt, mint mennyivel az ég megverte a' magyart, elvégre ugyan ki győzne? Ám legyen! Vajmi jól tudom, milly darázs-fészekbe kapok, 's hogy tehetségem korántsem oly nagy, mint szándokom becsületes és föltételem szilárd. De mind ez nem tántorit. Hány nálamnál derekabb, kinek saruit feloldani sem volnék méltó, lön e' világon már áldozatja a' felbőszült indulatnak. Minek kimélném tehát magamat? Hiszen hanyatló élet napjait aligha tudám fmesebben 's hazánkra nézve hasznosabban leélni, mint engesztelhetlenül küzdve, nem személyek ellen, Isten mentsen! de a' fénybe burkolt felszinség, a' magas paripán ülő tapintatlanság, a' maga magát parancsoló-székbe emelt zsarnokság ellen, míg erőm és inaim meg nem törnek. —

Mondják ugyan: „Fölötte kár a' csekély erőt, melly e' honban létezik“ — és ez alkalommal ezt, szokásuk szerint: egyszer így egyszer úgy, csekélynek vallják — „efféle megtámadások által még gyengíteni.“ 'S igaz; nemcsak kár, de lehető legnagyobb bün volna, a' legkisebb erőt is — mert ebbul buzog siker — oszlatni, 's ez által gyengíteni. Ámde felszinség, éretlen tan, emésztetlen olvasottság, kölcsönzött színházi nimbus, önmaga és mások ámitása, 's effélék, mellyekben a' többször érintett párt annyira dús, nemcsak nem képeznek erőt, hanem éppen ellenkezőleg soha nem fog mindaddig egészséges, valódi erő alakulhatni hazánkban, míg efféle ingrediensek emelgetnek annak helyébe, 's míg vannak, kik illyesekkel remélik kifigurázhatni 's meggyőzhetni az ellenfélt.

Azt is rebesgetik: „Vajmi sajnos, hogy efféle megtámadások és természet szerint bekövetkező visszatarítások által elkoptatják 's kifárasztják magukat a' legjobb tehetségek, kik egyesült erővel csudákat ellenvelhetnének, kik azonban a' hosszas harcztul ellankadva, megtörve, nemcsak elő nem fognak állíthatni tetteleg legkevesebbet is többé, sőt megoszlott hatásuk vagy inkább hatástalanságuknál fogva, a' legkisebb elenerőnek martalékául leendnek a' veszély óráiban okvetlen.“ Milly gyönyörű, mézes szavak! Azt hinné az ember, csupa „nefelejt's virág, csupa kedély, csupa ömledezés, melly a' hon jóvendője fölött busong 's el van telve aggódó előrelátással! Csak az furcsa, igen igen furcsa, hogy mind ez azon oldalról jö, melly minden alkalommal legmagasb zászlójára tüzi a' szabad surlódás, a' fékeibül tökéletesen kiszabadult sajtó mindenek fölötti nagy hasznát, nagy áldását; azon oldalról, melly száz alkalmon és száz árnyéklaton keresztül nagy bölcsen és nagy pompásan többek közt illyeseket tárogata: „A' nemzeti meggyőződés nagy teremének közepén lángoló fáklavilágnak nem lehet megparancsolni, hogy csak e' vagy ama szögletbe hintse fény-sugárai egész esomóját, mint az üstökös; a' terem mindenütt világossá lesz, 's ha egyik vagy másik szögleténél spanyolfalat huzunk is, kijönnek hamar, a' kik mögé szorultak, mert látni akarnak, látni! mindnyájan „(s ekkép mi is.)“ És az értelem világa olyan mint a' nap, azt nem lehet olajlámpakint egy fordítással most lobogtatni, majd lefojtani vagy éppen e' is oltani tetszésünk szerint.“ (Pesti Hirlap 32. sz. Vezércikk); azon oldalról mondom, melly nem rég eszelött (Pesti Hirlap 208. sz.) azt tanítá magas tanári székébül: „Auch das Wort ist That.“ De megmondom, mi lappang ez alatt, nem nehéz a' mézes madzagra ismerni; egyszerűleg csak az, hogy Ők támadtának meg; mert ha azok lennének ez e-

setben, kik eljárásaikat roszalják, habár pulverisálatnának, és a' közönség legnagyobb, legméltányosb részét tennék is ezek, mindegy, ez már a' lehető legdicsőbb hazafüti tett volna, melly nyilvánosan kicitrombitálva meg is nyerné az amphictyoni itélőszék legzsínórosabb, legsallangosabb dicséretét, a' megelegedés vállveretését, vagy legalább keleti komolyságu maga magának nagy tekintélyt adó helybenhagyását; mert hiszen csak őket, a' kiváltságok szilárd elleneit illeti azon kiváltság, hogy gyengéiket ne legyen szabad őszintén és tartalék nélkül világ előtt kitérni, csak őket a' nemzet organumait (!?) illeti e' kiváltság, mondom kik mindent, mi utjokban áll, egyenesen legázolni, vagy neveltség 's gyűlölet pelengérére állítani a' lehető legindiscretebb dolyffel oly felette hajlandók, sőt ebben vajmi jó mesterek is. Mibül a' tanulság többek közt az, hogy a' bonczolás alatti pártnak szinte minden szavából, minden betűjébül, bármikép szeretnék is takargatni ezt, bizony kikukucsál bizonyos elolthatatlan, 's néha fölötte roszul fékzett szomj és sovárgás, mindent monopolizálni, 's kormányzásba a' lehető legnagyobb befolyást venni akarni, mitül az irtalmas isten mentse meg a' jobb sorsra méltó magyart! kinek egyébiránt, reméllem, lesz elég esze átlatni, hogy azon harc, melly illy ellenek ellen viseltetik, nemcsak nem kopatja el azon erőt, melly ráfordítatik, de azon fölötte célirányos mütételhez hasonlít, mellyet — minden gyűlöletesre facsarható alkalmazás nélkül legyen mondva — a' szántóvető viszen végbe, ha a' tiszta buza fölé növé burjánj átkátul meg akarja menteni a' mezőt.

Igy is szólunk: „Jaj ha azon kis nimbus is megtörök, melly minket környez. 's ollyasok által török meg, kiknek kötelességük volna nevelni azt, 's kik maguk is belé állhatnának! mert hiába, van bizonyos varázs, melly még az erőt is erősbre edzi, a' felsőbbiséget is magasbra emeli, 's ekkép kár, még e' részről is csorbitni a' hazát.“ 'S valóban nem szenved kétséget, kimondhatlan varázsa van, kivált azokra nézve, kik a' kiképzetség alsóbb lépcsőin állnak, mindennek, mit valami fénykör veszen körül, mihez képest valóban nagy vétek is, vagy minden esetre megdöglőn tett, könnyelmű, szentségtelen kezekkel oly nimbus megtöréséhez járulni, mellyet az időnek, bevett szokásnak, nevelésnek 's vallásnak tiszteletgerjesztő bája ugy szólván a' mindennapiság könnyen fertőzhető körén tul emelt; mert hiszen a' gyarló embernek, ki e' földön annyi viszontagság 's annyi keserűséggel találkozik, vajmi jól esnek, kivált ez élet kísértőbb nyomasztóbb pillanatiban, mind azon támaszpontok, mellyek midőn a' képzelethez szólnak, ha nem háríthatják is el a' valóság csapását, ezek elviselését még is nem ritkán mód nélkül könnyítik, sőt néha minden marconaságaikból kivetkeztetik. — Felette távul vagyok én ennél fogva, kivált oly körökben, hol a' valóság nem mindenben mosolygó, nem mindenben kecségető, valamint az édes illusiokat, sőt még a' bálványzott előítéleteket, ha ezek a' köz álladalomra nézve nem árthatalmasak, ugy a' fényköröket is otrombál szétosztatni, vagy csak legtávolabbrul is érinteni akarni, ha azoknak valamelyes alapjuk van. Ámde ez okbul ollyféle nimbust is kimélni, sőt magát is általa körül-lidérozetetni, mint például az, mellyet a' Pesti Hirlap szerkesztője vont saját maga és iskolája körül, azt nemcsak egy cseppet sem tartom szükségesnek vagy tán még kötelességnek is, de éppen ellenkezőleg, azt hiszem: minden efféle szemfényvesztést, mellynek ámitás, felingerlés 's meg nem szünő impositio egyedüli sarkalata, hovahamarább kellő világába állítani, minden jó hazafinak lélekbenjáró 's ekkép magátul el nem hárítható tiszte. Többnyire, meg kell vallani, különösnél különösbbe, furcsábbnál furcsább hangzik e' részről a' nimbusok mellett felemelt legkisebb

szó és panasz is; mert ha más nem műveltek vala, már az által is halhatanságra, vagy legalább „hosszu megemlékezésre“ tették magokat érdemesekké, hogy egyenlítőes-nivellatioi—vizketegüknél sőt systemájuknál fogva, nincs tekintély, nincs nimbus, legyen az születésnek, vallásnak vagy hivatalnak fényköre, melyet mosatlan, szentségtelen kezekkel 's negédes pajzansággal ne iparkodtak volna többé kevesebbé sárba huzni; mikép nem is létezik ország majd majd felforgatott hazánkon kívül — bátran gondolom állíthatni — hol, kivált minden hivatalinak, efféle ujnemű reformatorok átellenében, olly bokros sőt olly türhetlen volna állása, mintha bizony hivatalnokok nélkül létezhetnék honunk, 's ki fejedelmét hűn szolgálja, annak már hazaárulónak vagy a' rosz lélekkel felcsapottnak kellene lenni, úgy hogy a' nép-souverainitási divateszme hozzájárultával — jóllehet mai napig bármikép akarják is némelyek erővel oda csürni csavarni, semmi illyes nép-souverainitási valóságos gyakorlat nem mutatkozik évrázinkban vérünk ide települte óta — alig van honunkban már vármegyei elnökség, melyet naprul napra inkább 's inkább a' pietus masculusok sorába ne igyekeznek levonni bizonyos rész, mikép aztán, mint fejre állított bohóc, a' lármázók parancsa, vagy bizonyos tekintélyek kénye kedve és gratiája szerint folytassa mostoha 's vajmi háladatlan, 's diszszel és sikerrel majd majd alig véggezhető munkáját. — A' fénykörök szétosztásáról tehát méltóztassanak inkább hallgatni, habogy magokat felette gyanusakká, 's mi több: kimondhatlanul nevetésgesekké tenni nem kívánják; mert higység el: ha valahol, bizonyára a' nimbusok dolgában volna mindenek fölötti hahotára érdemes bárkimásnak szemében szálkát, magukéban ellenben gerendát sem látó mámoruk, melly szokás gyakorlatában egyébiránt olly erős példával jár elő vezérük és uruk.

Illyest is állítanak: „Mit fog mondani a' szomszéd, 's nem hallatszik é már elleneink guykaczaja, ha jól összeveszünk, 's nem fog é két viaskodó és egymást leverő fél közt győzelmesen felmerülni egy harmadik?“ Alkalmast le fognak kaczagni, igaz, és a' két viaskodó fél közt győztes is megjelenhetik, igen meglehet; ámde nem volna é még sokkal nevetéseseb, kérdem, 's valljon elkerülhetők é a' legközönségesb, leghangosb 's mi több: a' legfőkéletesben megérdemelt hahotát, kérdzem, ha annyira el tudnák alanni, miszerint egyszerre csak azt vennők észre, hogy derekasan meg vagyunk nyergelve, 's ha olly szánakozásra méltólag lehetnénk gyávák, magunkat mint bárgyu birkasereg, a' nélkül hogy legalább csak egy kis panaszt is bégni merészlenénk, néhány heterogen szörű látogatótul minden önállásunk- és bátorságunkbul kizavartatni? Azt hiszem, kivált egy kissé hosszabb időre előre tekintvén, ezen utolsó volna hasonlíthatlanul még a' sokkal nevetéseseb, egy valósággal classicus torzkép. Nemde ugy? — Mi pedig azon harmadikat illeti, ki, mint a' monda tartja, a' két harcros közt szokott örvendeni, én ugy vagyok meggyőződve, hogy az, mert nincs érdekében 's ekkép bizonyosan nem örül a' magyarnak összevesztén, alkalmasint sőt kétségtelenül sokkal előbb jelenend meg az első esetben, ha t. i. látán — 's mondjuk ki itt egyenesen — a' zavar, a' romszellemnek fölülkerültét, mint ha azt venné észre, hogy e' szellem férfias ellenállásra talál, nem bir győzni, 's ekkép haszna, ha van haszna, csak annyi, miszerint mindenkor éberségben tartsa 's nagyobb ovatosságra kényszerítse a' méltányosabb részt. 'S e' tekintetben, nem bánom, meg akarom engedni, hogy e' rész, mint azt minap neveztetni hallám, „malum necessarium“, jóllehet én azt belsőmben nemcsak necessariumnak, de még utílenek sem, hanem simpliciter „malumnak“ tartom; 's pedig — vigyázzunk — mert nemcsak éberségben tart, nemcsak nagyobb ovatosságot szül — mert hacsak ennyit eszközölene, akkor „summum bonum“ volna — de az által lesz „summum malum“ — má, mert tulságos modora által egyszersmind csökönységre, csontmervültségre korbácsol és fagyaszt mindent.

Végre vannak ollyanok is, kik azt hiszik: „Személyes antipathiám a' pesti hirlap szerkesztője ellen annyira volna nagy, mikép én őt minden módon megbuktatni 's megsemmisíteni igyekezném, törekedném.“ Kik így gondolkoznak, szerfelett hibáznak. Ezen értekezés legelső számában (Jelenkor 1843ki 6ik sz.) azt nyilvánítam, hogy nekem magasb czéлом van, mint a' P. Hirlap privát tulajdonait — tán némi kis jó szándéku tanácson kívül — boncz alá vennem. Most ezt ismétlem. Én őt nem mint egyes embert tekintem, mert így

vele semmi dolgom; hanem mint egyik vezérét egy olly iskolának, egy olly pártnak, melly jóllehet még bölcsőjében van, már is mutatja annak symptomáit, milly veszélyessé, sőt nem átalom mondani, milly átokká válhatnék, olly kevéssé kiképzett, indulatos közönségünket, 's körülményileg annyira összebonyolult állodalmunkat tekintve, ha talán erősebbre nőne, 's elvégre vérszemet kapna. Mi be is fog következni, ne kételkedjünk, 's a' nélkül hogy alkalmasint magok e' pártnak vezérei is tudnák, hova vezet propagandájuk, ha, mielőtt késő, kellő lépcsőzetre nem állítatik befolyásuk 's hatáskörük. 'S e' tekintetben van és lesz, a' P. Hirlap szerkesztőjével váltig dolgom. Mi pedig az antipathiát illeti, bátran állíthatom: sokkal magasbra helyezem honunk érdekét, hasznát, 's felette jól tudom, milly gyéren vannak elhintve ennek terén a' jobb velők és szilárdabb lelkületek, hogyszem hazafiainak bármelyikét is, ha károsnak nem tartom hatását, csupa személyes ellenszenybül, megszibbasztani, sőt csak hajszállig is megrövidíteni elég gyöngö, elég alacsony lehetnék, bár mennyire volna vagy nem volna is egyébiránt az illetőhez hajlamom. 'S e' szerint miként lehetne illy vágyam, a' pesti hirlap szerkesztőjét illetőleg? kit, mint többször érintém 's most újra erősíteni vagyok kész, részint az anyatermészet, részint saját eléggé nem dicsérhető iparszerzeménye által annyi 's olly kitünő elmebeli felsőbbiséggel hiszek felruházottottnak, mikép nemcsak a' közönség nagy testületét tekintve, vajmi ritka jelenet ő, de mind azon capacitásokat is messze hagyja maga alatt, kik őt naponta környezik. Mi pedig őszinteségét, minden tartalék-gondolat nélküli, hazafiai, tiszta szándokát illeti, valamint mindenkor hittem — jóllehet e' tekintetben fölötté sokan és fölötté éleslátásnak egészen más vélekedésben vannak — ugy naprul napra mindinkább meggyőződöm a' felől — 's érette e' tekintetben evictorul volnék beállni kész — hogy hazánkat, vérünket illetőleg, nincs sejtetem, nincs érzés, nincs gondolat, nincs eszme, nincs vágy a' p. hirlap szerkesztőjének egész lén yegében, melly, mi az egész hazára czélzó jó szándokot illeti, teljes szeplőtelenységben ki nem állhatná a' fejdelmi nap legvilágosb sugarait. Már hogy bizalmas, a' legnemesb csalképzetekkel teli, nem mindig mély felfogásu léténél fogva — melly tulajdonokkal az ember sokkal többszer a' rászédett mint a' rászédő — nem eszköz é, 's tudta nélküli eszköz é idegen kezekben, ez már más kérdés, mellyre nézve nem volnék, megvallom, olly hajlandó, magamra vállalni a' kezes szerepét. Ez azonban a' férfui belbecset ha csorbítja is egy kissé — mert nem elég, senkit fel nem ültetni, de kivált a' politika tömkelegiben a' felülést is ki kell tudni kerülni — azért homálylyal azt be nem szelősití; mihez képest a' p. hirlap szerkesztőjének személye a' honpolgárok azon díszsorán is áll, hol mind fő mind kebel a' legnagyobb méltánylatot érdemli. Miért volna ellene tehát antipathiám? azért tán, mert, mint mondják, előbbi élete, fiatal kora nem lett volna egészen kristálytiszta? Nem nem, illy lélekbevágó dolgot előbb be kellene bizonyítani, mielőtt az hajlam v. ellenhajlam okául szolgálhatna az egy kissé ébrebb igazságérzetében. Ez tehát engem nem tántorít. 'S aztán ha valaki, bizony én nem vagyok azon szerencsés, azon irigylésre méltó boldog állásban kérkedhetni, hogy minden szeplőtül egész életmen keresztül ártatlanul megóttam keblemet, mit annyi évvel ezelőtt, midőn nem tudom már mellyik könyvemben őszintén kitértam, hogy lelkemnek némi csorbát le nem fogná moshatni e' világ bármilly hatalmas; de azokat más világra viendeném magammal, nyilvánosan is megvallani nem tartózkodám, szükkeblüleg nem vonakodám. — Én tehát, kivált fiatalági aberratiók miatt, mikor főleg a' hevesb vér, a' szilárdabb lelkület annyi szédítő esábkisértettül van környezve, mellyeket a' gyengébb, a' hidegebb csak éldelni sem bir, senkire, bárki legyen is, szivtelenül követ hajtani nem tudok. Tegyük ezt azon boldogok 's álljanak elé, ha ugyancsak boldogságnak nevezhetni: sülyedő de el nemesett, 's végtére magát megmentett embertársat földre sujtani, 's ha vannak ollyasok, kiknek élete, mint nyári nap, szeplőtelen pergett le az idők tengerébe. De vigyázzanak, mert embertársat, kivált javulásért küzdő embertársat szivtelenül érinteni vagy még sujtani is, bizonyosan nagyobb csorbát üt a' lelken, ha nem is a' társasági viszonyok jó hitelében, mint az ifjuságnak némi meggondolatlan-ságai, mellyekért azonban a' földi világ előtt sokszor egész életén át lakol a' szerencsétlen könnyelmű. Nekem tehát legkisebb antipathiám sem lehet a' p. hirlap szerke-

ellen, 's ekkép nincs is; sőt azt hiszem, még tökéletesen ki tudnék vele békülni, mert korántsem vagyok olly engesztelhetlen makaes 's olly vak, mikép — jóllehet teljes meggyőződéseim szerint eddigelé, mindent mindenben véve, sokkal több kárt okozott hazánknak a' p. hirlap szerkesztője, mintsem hajtott volna hasznót — mikép, mondom, mind e' mellett nem volnék képes, ritka elmebeli tehetségét, terebélyes tudományát, szilárd férfiaságát és nemes lelkületét teljes mértékben méltánylani; vagy felejteni tudnám — 's mind ez hízelt nélkül legyen mondva — a' hazára nézve milly kár, és az egészet tekintve, milly veszteség volna, ha olly buzgóság, olly állhatatos akarat, mint övé, meddőségre lenne kárhozható. Nem is vagyok azért mint mondom, engesztelhetlen ellenzője, sőt ismételve állítom, még tökéletesen ki is tudnék vele békülni, 's vele egy soron és együtt munkálni; mert egy kissé több megfontolás, hosszab tapasztalat, nagyobb körülményismeret 's ekkép egy kissé jobb irányzat hozzájárultával minden tulajdonnal csordultig el van látva, fel van ruházva, mellyek honunk emelésére 's vérünk felmagasztalására megkívántatnak, 's ekkép valódi vétek is volna tehetségeit korlátozni vagy épen megszibbasztani akarni, mielőtt jobban maga körül nézve 's egy kissé okulva célzavezetőbb irányba 's utba biczozenni nem volna elégséges alkalma.

A' p. hirlap szerkesztőjének két módot ajánlok, ha t. i. valósággal őszinte 's komoly szándoka és ohajtása van, ellenzésem helyett együttműködésomat megnyerni, 's belőlem szilárd megtámadóbul hű frigyest búbájolni. Mindkettő czélra vezet.

Folytassa felvett modorját, korbácsoljon nagyot kicsit indiscriminátim, idézze perbe a' clerust, dögönyözzé a' horvátot, pirítsa meg 's alázza le szakadatlanul az aristocratiát, gyanúsítsa a' hivataliakat, a' kormány bármi lépteiben affectáljon látni mephistophelesi körmököt, legkisebb discretio nélkül/rántson mindent ki a' síkra a' lehető legnagyobb világ 's nyilvánosság alá, mennydörögjön, mennykövezen bárki ellen is, ki az ő véleményét ellenzi, öltse magára a' legkáprázatöbbs fénykört 's declamáljon fellengös pompás oraculami szavakat a' magas triposrul, hevítse az indulatokat, bősüzltség, riasszon fel minden szenvedélyt, hozzon ellentétbe minden érdeket 's uszítsa egymásra, hízeldjék mindegyre a' fiatalágnak meg a' népnek 's hízesse vele el, hogy a' bölcseség meg érény egyedül az ő sajátja 's egyedül nála honos 'sat. 'sa't. szóval hozzon mindent lobba lázba 's villi tánczba *) és ekkép nyomorult hazánkat teljes dissolutioba vagy makaes fagy-pangásba; — 's mind ezt nemcsak türom, 's nemcsak nem ellenzem, mint valami fölötté veszélyest, mint valami egyenesen égbekiáltót, sőt a' világos ég alatt szegődöm milliók előtt pártjához, 's hűn követem vezérzászlóját, szerencsecsillagát, mig inaim 's eröm birnak — mert hiszen én sem sovárgok más czél után, mint vérünk fölemeléséhez, honunk boldogságához őszintén hordani kis töredéket — ha mind ezen deficientiák ellensúlyául a' politikai superioritásnak olly jeleit mutatja a' p. hirlap szerkesztője, mellyhez képest a' hihetőségnek nem felette szorosan — mert nem vagyok difficilis — de egyedül ugy félig meddig tekintetbe vett számai szerint, csak egy kis valószínűséggel hinní, remélni vagy legalább némileg kiábrándultan gondolni lehetne, hogy a' p. hirlap szerkesztője iskolájának és pártjának hozzájárultával ki tudná kormányozni ezer bonyodalimbul az általa még nagyobb zavarokba sülyesztett magyart, 's egyszersmind képes és elég jó és mély felfogásu építmester volna is — mert hiszen ez a' fő dolog — az itt ott düledező 's általa minden lépcsőzet nélkül vég ingásba hozott, és így alkalmasint leomló agg építvény helyett olly dicső tág 's tartós lakot emelni is vérünk fölé, miszerint minden szín, minden kor, minden alak, melly nemzeti nagy családukhöz tartozik, abban minden tekintetből jól laknék is; milly lakra, — 's itt vigyázzunk — a' magyar nemcsak érdemes, de bölcseséggel fogván hozzá, kétségtelenül szert is tehet. Mert ha így, akkor tisztelet, becsület! 's minden magyar, kinek hona drága, köteles velem együtt magát tüstint submitálni; minthogy itt nem arrul van szó, ki legyen első, ki le-

*) Villinek — Trencsény 's más szomszéd megyei népmonda szerint — azon leányt híják, ki menyasszony korában hal meg. A' Villik szivtelenül ide 's tova keringenek, keresztutakon tartják tánczaikat 's ha ott valami férfit kapnak elő, azt halálíg tánczoltatják 's ennek árnyéka aztán a' legifjabb Villi vőlegénye 's azon Villi akkor megyen nyugalomra [I. Aurora 1822dik füz. 203dik l.]

gyen utolsó, hanem hogy fölemelkedjék 's gyarapuljon a' hon. Valódi felsőbbségnek fölötté sok gyengéit el lehet nézni, mert a' lángész szüleményei váltig helyre szokták ütni azon csorbákat, melyek néha a' legnagyobb felsőbbségekhez halandó sorsunknál fogva ragasztják. Folytassa tehát eddigi útját és modorát a' pesti hírlap szerkesztője sans géne et sans façon nem bánom; és szaporítsa 's erősítse iskoláját és pártját, türom, nem ellenzem, 's feltétlenül küli híve, apródja leszek, mondom; de akkor méltóztassék egy kissé több megfontolást, egy kissé több combináló tehetőséget 's kivált egy kissé több mélységet, szóval, egy kissé több politikai superioritást kifejteni 's állítani politikai hatásának hátterében, mint a' mennyivel eddigelé méltóztatott producálni magát; mit, ha kedve telik, 's illy bonczolást a' nagy közönség, melly, azt hiszem, e' jelen operatiobul is elégségesen fog okulni, felette unalmasnak nem tart, igen szívesen tüstint választó-vizeim, vitriol- 's illyes olajim 's efféle marczona szereimmal chemiai analysisbe 's philosophiai illustratioba veendem eddigi mondalmit és tényeit; a' Pesti Hírlap szerkesztőjének 's társainak egyébiránt nagy megelégtetésére 's nagy vigasztalására ó, az már más kérdés. És ez volna az érintett módok egyike, melly által a' Pesti Hírlap szerkesztője engem tüstint megnyerhet részére.

Ha azonban 'kényelmesnek' tartja a' Pesti Hírlap szerkesztője, úgy mint eddigelé, pillanati ötletek, emészettelen könyvkivonatok, nyers és nem mindig legnagyobb hitelt érdemlő levelezések, fel-feltűnő inspiratiók, vagy borzadalmas visiók, kedvesosszanások 's egyéb illyféllekké irányt adni 's a' hont kormányozni akarni, 's néha néha vadászati hevében vagy tán sürűben is, egy kis baklövésnek kéjében kívánczik ezentul is engedődni, szóval: ha minden talentuma 's jó szándéka mellett oly szánakozásra méltó inferioritást bír csak kifejteni politikai dolgokban, mint eddigelé méltóztatott toties quoties bemutatni, 's valamint az adó dolgában—mellyet ha tökéletesen nem rontott is meg még—mert Isten segítségével tán még lesz mód azt, habár nem is tüstint hova hamarabb rendbehozni, legalább minden elkövetett compromissioja és nehezítésére—éppen annak ellenkezőjét érte el, miért fáradozt és buzgózkodott, úgy szinte legtöbb politikai kérdésnek bonyodalmit, mellyek szerencsétlenségre figyelmét el nem kerülék, a' hejett hogy azokat feloldotta volna, mit végbevinni szándokolt, épen ellenkezőleg mind szorosb és szorosb esomókba szorítá: akkor hagyjon fel türhetlen praecceptor hangjával, ingerlői, bosszantói és ekkép okvetlen visszahatást szülő modorával 'sat. Vagy röviden: szálljon le magas lováról, és szűnjék meg a' lángkeblű nemzedéknek, a' nép és nemzetnek organumaként dörgéseit elmormolni 's villám-vizesapásával sujtogatni a' méltányosb részt. Álljon velünk egy sorba, t. i. közlegény sorba, és hagyja abban a' magas hangu agitációt, a' dőlőfős vezérkedést, kolomphordozást, irányt adni akarást, a' mindent zavarba hozó éretlen indítványozást, mindent márul holnapra reformálói viszketeget, a' felfuvalkodott illemtanárságot, a' mindenbe gyermekkedélykénti ügyügykedő avatkozását 'sat. 'S velem együtt tudom, nem egynek fogja megnyerni hajlamát és együtt munkálási vágyát. Tehát bármilly modor, bármilly indiscretio, bármilly elbizottság, de superioritás: 's hódolva megadjuk magunkat; vagy ha illyes nem találtaik a' háznál 's ekkép illyféllel nem tudunk szolgálni, akkor esedeznünk alázattal, legalább egy kissé több tartózkodásért és egy kevéssé több szerénységért.

'S most még egy kis tanácsot bátorkodom a' Pesti Hírlap szerkesztője figyelmébe ajánlani. Erről azonban a' végső számban.

Gr. Széchenyi István.

A' pesti jótékony asszonygyűlés bevétele 1842. évben következők által állott: Ö cs. kir. főnsége a' nádor adott 2500 fr., ö cs. kir. főnsége a' nádorné 750 frtot, Aichmayerné szül. Salamon Róza a. 50 fr., Almásyné sz. Horváth Róza a. 100 fr., Almásyné sz. b. Prónay Antónia a. 12 f. 30 kr., Bánffy-Borbély b. Amália a. 50 f., Batthyány-Majláth gr. Erzsébet a. 50 f., Batthyány-Zichy gr., Antónia a. 200 fr., Bene Mária a. 25 ft, Bohus-Szőgyény Antónia a. 150 fr., Boráros öz. Eleonóra a. 10 ft, Boronkay-Baros a. 50 ft, Burgmann Károly ur 25 fr., Deresényi b. János (alapítványának kamatja) 60 f., Dessewffy-Wenkheim gr. Paulina a. 50 ft, Eötvös József ur 12 fr. 30 krt, Festetics-Kray Borbála a. 50 ftot, Forster-Ruttkay Karolina e. 50 ft, Fest-Frölich Lucia a. 25 ft, Frölich-Weber Friderika a. 50 f.,

Frölich-Zwicky Veronika a. 50 ft., Gosztonyi-Ghyecz a. 50 ft, Gömör-Bogsch Julia a. 100 ft, Gyra Katalin a. 100 fr., Halbauer Terézia a. 100 fr., Hild Augustia a. 50 frt, Hoffmann Anna a. 50 frt, Jurenák-Frölich Vilma a. 25 ft, Kappel Emilia a. 30 fr., Károlyi-Zichy gr. Karolina a. 310 ft, Klopfinger ur 10 frt, Kendeffy-Bethlen grnő 37 fr. 30 kr., Krausz-Bogsch Erzsébet a. 50 f., Kray b. Amália a. 25 fr., Kray özvegy báróné 50 ft, Legrand Antal ur 20 frt, Liedemann-Kralóvánszky Julia a. 37 frint 30 krt, Liedemann Sámuel ur maradéki (alapítvány kamatja) 150 ft, Lázár Anna kisasz. 15f, Majláth-Uzovics Karolina a. 75 frt, Malenicza-Derra Ilona a. 125 ft, Managetta örnagynő 50 ft, Mariéh-Kray báróné 100 ft, Mariássy-Szepesy Mária a. 62 ft, 30 krajczárt, Nádosyné asszony 37 ft 30 krajczárt, Neumayerné asszony 37 ft 30 krt, egynévtelen alapítványa 50 fr., Novák János alapítványa 200 ft, Orczy-Bathányi gr. Terézia a. 50 fr., Orczy-Berényi gr. Erzsébet a. 25 fr., Pollák Eleonóra a. 25 fr., Oullik-Hilf Anna a. 30 ft, Pekari Terézia a. 25 fr., Pscherer ur 10 ft, Ritter Keresztély ur 10 fr., Rosty-Eckstein Anna 200 ft, Rupp Thekla a. 12 fr. 30 krt, Simonyi Borbála a. 100 ft., Schaefferné a. 12 ft, 30 kr., Schlechta Klára a. (hagyomány) 500 frt., Sina báró-Nikaruzi Mária a. 125 ft, Sina báró-Gyra Katalin a. 125 f., Sina báró Derra Katalin a. 125 ft, Sina báró Ghika Ifigenia a. 125 ft, Steinbach Ferencznő Anna a. 10 ft, Steinlein gr. -Hellenbach Zuzánna a. (alapítványának kamatja) 150 ft, Strobel Julia a. (hagyomány) 50 ft, Szapáry gr.-Orczy Anna a. 50 ft, Szártory János ur 40 ft., Szapáry gr.-Almásy a. 100 ft, Székely Károly ur 10 ft, Szécsen gr.-Almásy Jozéfa a. 200 f., Szepessy Ferencz ur 12 ft 30 kr., Szirmay-Gyürky Johanna a. 100 frt, Teleki gr.-Jeszenák a. 50 frt, Thurn Erzsébet a. 50 ft, Török Ludovika kisasz. 50 ft, Treischer-Szuhetti Anna a. 5 ft 50 krt, Valero-Weisz Katalin a. 50 ft, Vogel Sebastyén hagyományának kamatja 50 ft, Vay b.-Geymüller Katalin a. 250 fr., Vrányi Konstantin ur 40 ft., Wenkheim gr. Orczy Paulina a. 50 ft, Wiezer Erzsébet a. 25 ft, Zalay Alojz a. 30 ft, Zichy gr. Kray Mária a. 100 ft, öszv. 9240 ft 50 kr. mind vált. pénzben; azonkívül jött be az ujesztendei köszöntések megváltásából 1152 ft 28 kr., az 1842 évi január 9én tartott álarozs bálból 14985 ft 30 kr., Guerra Sándor ur társasága által adott lovagjátékból 141 ft 55 kr., a' budai egyesület részéről a' közös szembetegápoló intézet 1841 évi költségeinek félrészbeni pótlása fejében 460 ft 5 kr., végre a' pesti szegénybiztoság részéről 2885 ft 11 kr., 's így teszem az egész bevétel 18,865 ft 59 kr. vált. Melly pénzből a' házi szegények fölegelésére fordított 17,918 ft 33 kr., a' szembetegápoló intézetre 920 ft 10 kr., gyógyszerre 27 ft 16 kr., összesen 18,865 forint 59 krajczár váltóban. K. Zs.

Megyel közgyűlések.

Somogy megyei közgyűlés. Február 1-jén kezdett nagygyűlésünkön számosanban megjelent RR. elnök első alispánunk szívesen üdvözölvén, mindenek előtt főispán ő kegyelmességének a' tisztujtás iránt érkezett levelét mutatta be, mellyből valamint egy részről sajnosan értették a' RR. ő kegyelmessége egszégének szenvedő állapotját, úgy más részről nagyra böcsülve vették azon tudósítást, mikint ő kegyelmessége, nem várván az emlékeztetést, hazánk egyik ezen sarkalatos intézvényének fogantatására t. i. megyei tisztujtásra f. e. mart. 30át tüzte ki, ennek folytában a' szükséges intézkedések feltétlen tanácskozás alá, mind azok, mellyek e' részben az 1840dik január 20kán tartott tisztujtás iránt megállapítottak, ez alkalommal is, azon módosítással, hogy a' választás minden hivatalra titkos szavazással történjék, ezt pedig mindenki — kivevén az országos hivatalban levőket és özvegyasszonyokat — csak személyesen gyakorolhassa, ehez azonban a' hazába bevett minden vallásbeli káplánok is járulhassanak, elfogadtván, a' szavazattal bírók összehírásának kiigazítására jársonkint küldöttségek rendeltettek; fenforgó körülményinknél, különösen azon méltán mellőzhetlen eszménél fogva, mikint az illy választásoknál, a' választandóknak szükségképp megkivántható minden tekintetbeni képességen fölül, útközésbe jövő, vagy csak úgy lenni lázó érdekeket mindenkor 's így jelenleg is úgy szükség kiegyenlítani, hogy hazánk közjava, és a' megyének békes jövője, mint a' közigazgatás egyik nélkülözhetlen kelléke, melly nélkül nincs törvényszerű haladás, legyen a' fő tekintet 's valamint jogositva vagyunk ezt követelni úgy nines okunk jelenleg még kétkedni, mikint mind azok, kik ezen 's ezzel kapcsolatba hozott szinte közölnék hitt követválassal, akár mint választandók érdekelek vannak, akár arra hatályosabb befolyást gyakorolni kívánnak, azt szemük elől téveszteni nem fogják, mert így hathat csak malaszteljesen ezen alkotványos választási gyakorlat. Érdekesnek valának még: nádor ő főhercegségének azon értesítése, mikint az országgyűlési vá-

lasztmányok napidijaik fődőzésére a' kir. kincstár már 446,606 ftot előlegezett legyen, ez iránt azonban megyénk majd csak akkor midőn országgyűlési tárgyalásból az körülményesebben kifejlik, fog utasítást határozni. — Biharnak az ösméretes hortizedi ügy 's Nógrádnak az orosz hatalom terjedése iránti közléseik tudomásul vétettek; Krasznának némi országos tárgyakban, innen történt közlésre adott azon válasza folytában hogy illyesekről majd csak akkor fog intézkedni, ha a' visszakapcsolás valódiilag megtörténvén az országgyűlésre is meghívatik; ő felségéhez a' vizszoacsatolás eszközöltetése végett fölrás határozatott. Varasdnak az illyr mozgalmak iránt tett nyilatkozata kedvesen vétettek; Pozsony gyűlése az országgyűlési ingyen szállások, úgy Eperjes, Fehérvár, Késmárk és Szathmár kir. városoknak a' városi követek országgyűlési állása érdemében irt közléseik, országgyűlési utasításokkal foglalkozó választmányunknak adatkak ki, megemlitendőnek tartjuk ez alkalommal azt is, mikint ezen választmány tett jelentése szerint a' munkalában annyira haladt, hogy azokat f. e. majus 1én tartandó nagy gyűlésre tárgyalás alá bemutatni fogja, mi is előbbi határozat következtében közhírré fog tétetni, bár teljesülne reményünk, hogy higgadt és buzgó hazafiai lélekkel folytatandó tanácskozásainkat csak értelmi súly intézendő! nem vagyunk szerénytelenek, midőn nyilvánítjuk azt, hogy Somogynek lelkesheji a' közelebb lefolyt eredménydus időkben is elegendő tanúsíták, mikint értelmiség intézte tanácskozásait idegen elemmel torlani vissza annyit teszem, mint hazánk közjavaért törvényes formákban küzdést — azaz honunk alkotványos szabadságát — szentségtelenül megtámadni. — Figyelmet érdemlő az is, hogy a' RR. egy kölcsönös tűzkármentesítési javaslat alapeszméit fogadták el, szölandunk erről bővebben, midőn az részleteiben is megállapítva leszen.

Sopronymegyei közgyűlés. F. évi január 16ra kitűzött első évnegyedes közgyűlésünk három első napjaiban köz tanácskozás alá került, 's véghatározattal elintézett tárgyairól kívántam értesíteni a' tisztelt hírlapolvasó közönséget, leginkább azért, hogy Soprony n. megye KK. és RR. szelleme az igen is nagy dítva b jött „haladás” szó követésében nyilvánosság legyen. Haladunk bizony mi mindnyájan, mint szinte apáink, ki elő, ki hátra; mert a' maga gonoszságában megrogzított is vég sülyedésig halad. De hisz a' haladás új szótáraink szerint csak előmenetelt jelent! Lássuk tehát mennyire közelitők meg ujdun határozatunkkal a' dívat kívánatát. Elnök első alispán ur több n. megye dicseretes követésében felhozó megyénk mult évi állását, politikai 's törvényszolgáltatási tekintetben. Valódi örömünkre kimutatá mindkét törvényszékeinken lefolyt pörök tetemes kevesbülését, rabjaink (hála az erkölcsiségnek) 43 számrailvoladását, de fájdalom! adóbani igenis szembetűnő hátramaradást jegyzett meg: melly nézetem szerint is onnét eredhet, mivel népes megyénk az adó kulcsal velt portákkal még most is föllötte van terhelve. Csak házi adónk 98 ezer 's néhány pengő forintra emelkedett! Megyénk egészségi állapotját kedvezőleg festő, egyetlen helységet emlitvén, mellyben orvosi tudósítások után az úgy nevezett vörös nyavalya egy hónapban 18 életet oltott el. Marháinkat ragályos dög nem fogyasztá, noha az egész mult nyáron sept. 20ig rendkívüli hőség epezést. Minden jelen voltak keblében kellemes benyomást hagyott rajzolata, miután legelőször is az országgyűlési tárgyak vizsgálatára kirendelt választmány munkáját, 's ebben kitünőleg a' nemességnek az adóhoz mennyiben 's miképeni járulását terjeszté köztanácskozás alá. Folyt a' vita hosszabb időig a' köznemességnek nem kevés békellenségével, mig végre a' választmány véleménye elvettetett, 's a' többség akarátja ezen határozatban kimondatott: örök adót semmi sztn alatt fel nem vállalunk; hanem a' szeretett haza köz javára fordítandó vállalatokhoz járulni mindenkor készek leszünk; 's ez értelemben fog utasítás adadni leendő követneik az országgyűlésre. Nem kevesebb figyelemmel kísérek a' RR. választmányuk javaslatát az ösiségre nézve; mellyet a' mennyiben ipar tekintetéből káros hatása a' nemzetre, eltörleszteni: ellenben mint nemzetiségünk fentartására kívánatos és szükségést fentartatni ohajták 's követneiknek meghagyatni rendelék e' nézetből indulni ki, majd ha az országgyűlés 's tárgyan intézkedik. Leginkább a' zálogbirtokok 's birói foglalások által zálogosított javak voltak az eltérések okai. A' választmány javasolta minden zálogos birtok 12 év mulva, ha kinem váltatnék előrökülését; a' birói zálogokét pedig 3 évre szorítani: mig végre e' tárgyban csak általányosságban adandó utasítás minden részletes belé bocsátkozás nélkül fogadtatott el. Birhatási jog egyedül csak magyar nemesek mint eddig is divatozott, tartassék fen. Némelylek a' hatalom kiterjesztését káros következtésének állíták (pedig a' hatalombirtokkal jár)mielött a' jogok szélesítettének. Má-

sok (nemzetiségünk féltéséből) attól tartva, hogy majd a' pénzes idegenek hazánk dúsabb térein birtokot szervezvé gazdaságot állítanak ugyan, de mellynek gyümölcsöt idegen föld 's nemzet hasznával máshol élvezik: mire szomorító példának nem egy kettő vagyon, 's a' magyart tulajdon honából maholnap kiforgatják. Majoratus nem kell, kiálták igen számosan, mert a' nagyobb hal az aprót fel szokta emészteni: 's így megtörténhetnék hogy nem nagy idő múlva az osztályok által alapított nemesség tulajdon hazájában földönfutóvá tétetnék, 's az ő vérükön is szerzett, 's megtartott haza még csak temetkezésre sem nyujtana elégséges tért; 50 — 60 tehetősb családnak birtokába kerülén az egész használható hazai föld. Nem kell tehát sem most, sem jövődre. 'S az eddigelé felállítottak azonnal szüntessenek meg; jövődében pedig soha ne állíttassanak fel. Mindazáltal a' köznemesség (melly magva a' hazát fenntartó erőnek) fenntartását ohajtva szívesen megegyezik abban hogy az osztályok által okozandó végképeni elgyöngülés valamiképp akadályoztassék. Mi végre a' minimum törvény általi meghatározásában közösen megegyeztek.*) A' vegyes házasságok kérdése ismét előfordult; 's ámbár a' protestans rész sem ohajthatja azokat, mégis sérelmet lát, ha gátoltatnának. Vajha meg lehetne azokat polgárilag is tiltani! a' választmány az utolsó országgyűlésen följelentett törvény tervét most is elfogadhatónak vélvén, a' RR. abban megállapodását tapasztalá. Hosszas vita kerekedett még az országgyűlési követek szállásaik miatt. Egyik érdemteljes tb. ki maga is más megyében ugyan országgyűlési követséggel meg volt tiszteltve, a' KK. azon majd közösen kijelentett igazságos akaratjában, hogy követeink, akárhol tartassék is az országgyűlés, szállásaik bérét fizessék meg, a' nemességnek különös adóztatását látá, 's késznek nyilatkozott inkább executiót várni nyakára, mint önként ahoz járulni. De illyféle ötletekre Soprony megye RR. mit sem szoktak figyelni. Hallánk több ns. megyei leveleket, 's majd más megyék mintájára intézkedünk. Hanem Nyitra csak nem régiben megszüntetett előfogadinkat ismét föléleszté, gyorsabb közlekedés tekintetéből tehát mi is adunk mindenféle utasok' 1 állomásra 2 p. f. és tíz pengő kr. borraivalóért előfogadot, 's ohajljuk, minél többen használják szolgálati készségünket. Hus árát 1 krral fölebb emeltük.

Szerbia.

[Ellenlázadás készülöben, mig Oroszország új fejdelemválasztást követel.] Napról napra világosabb, hogy a' porta elveszítettnek tekinti Szerbia iránti pörét Oroszország ellenében. Eddigelé ugyanis azzal védelmezé magát a' török kormány, hogy a' fejdelemválasztás Szerbiában a' törvény értelmében történt legyen, erre pedig az oroszok azt felelik, hogy választani a' törvény értelmében nem is lehetett, mivel a' fejdelem nem halt meg, 's így ideje sem volt a' törvény használatának. [A' szerb népet szerfölött nyugtalanítja az orosz politika, ugy látszik azonban ez nem annyira Mihály hget pártolja, mint inkább Sándor hg 's mostani uralkodók ellensége. Konstantinápolyi újabb tudósítások szerint az orosz követ új utasítása nyomán olly jegyzéket intézett a' portához, miszerint Oroszország Georgievics Sándort soha sem ismerendi Szerbia fejdelmének, azért ő vagy önként mondjon le, vagy őt a' por-

*) Széchenyi István gr. már több év előtt ajánlotta ezt Pest megye Rdeinek 's azt a' Társalkodóban velösen ki is fejté.

ta mozdítsa el, 's aztán új választás förlénjék, midön ha ismét Sándor hg választatnék meg, akkor Oroszországnak semmi ellene szólani valója nem lesz. A' többi hatalom képviselőji Konstantinápolyban ollyképp próbálták a' dolgot kiegyenlíteni, miszerint Sándor hg maradna meg ugyan fejdelemnek, hanem támaszaitól fosztatnék meg. — Kiamil pasa saját kérelmére olly parancsot kapott Sztambulból, miszerint a' Belgrádban fogva levő, mintegy 15 bolgárt szabadon boessássa; ezen bolgárok azonban már néhány nap előtt Zimonyba menekültek vala, 's az ottani szerb kivándorlottakkal szoroson összeszóvetkeztek. Híre jár, hogy azok már régen idegen zsoldban vannak, 's főleg azon törekszenek, hogy az aldunai tartományokat a' török uraság alól szabadítsák fel. Kik ezen dolgoznak, azok fő gyűlhelye Zimony, Krusevacz és Kragujevacz; a' főkolompasok határszéleken tartózkodnak 's lesik a' kültésre alkalmas időt, sőt mondják, az erőszakos kitörésnek már napja is meg van határozva. — Sándor hg most országát utazza be, 's a' néptől mindenütt szívesen fogadtatik. — Az oláhországi hospodárválasztást a' porta megerősítette.

Amerika.

(Éjszakamerikai congressus munkálatai. Mexico.) December 30dikán a' washingtoni congressusban Linn tanácsnok indítványa az Oregon - vidék elfoglaltatása iránt tárgyalatott. A' bill pontjai ezek: 1) Missouri és Arkansas folyók némelly pontjaitól az Oregon völgybe vezető legjobb utig 's az Oregon torkolatjánál egy sor katona őrhely állíttassék fel. 2) Minden oda vándorlandó amerikai egy darab földet kapjon. 3) A' statosok 's nyugotindiai néptörzsek érdekeire egy biztoság, mellyhez két indus is csatoltassék, ügyeljen fel. 4) A' Jowa tartomány ítélőszékei hatóságukat az Oregon vidékre terjeszsek ki 's békebirák állíttassanak. A' bill fölötti vitának eredménye nem lön, legközelebb azonban ismét tanácskozás alá jövend. Azon nap Tyler elnöknek még két üzenete vétetett fel, 's Cushing indítványára választmányhoz utasították. Egyik némelly Hayti elleni követeléseket illet, másik pedig a' Sandwich szigetek fontosságáról és China iránti viszonyairól szól. — Mexicoban Santa Ana parancsára Guastarey tábornok a' mexicói congressust, minden tiltakozás ellenére, eloszlátá 's újat hivatott össze. Santa Ana erősen halad már a' diktatorság felé. — A' déli tengeren Jones éjszakamerikai tengernagy Kalifornia partján fekvő Monterey várost elfoglalta, két nap múlva azonban ismét szabadon hagyá, mivel azt hallotta, hogy Mexico 's Éjszakamerika közt háboru ütött ki.

Spanyolország.

(A' szabadelműek munkássága a' választások körül.) A' mérsékpártiak igen tunyák jelenleg, a' tisztán szabadelműek ellenben rendkívüli élénkséget fejtenek ki a' választások intézése körül; az ország valamennyi nagyobb városában igazgató választmányokat működtetnek, mellyek felszólításokkal 's minden egyéb kitelhelő eszközökkel hatnak a' népre. Ebből világos, miképp ezuttal nem a' mérsékpártiak, hanem inkább a' szabadelműek fogják a' cortesben az ellenzékét képezni. Ezen szabadelmű párt követeléselei imezek: 1837iki alkotvány, Ilik Izabella trónja, Espartero kormányzó-sága a' királyné nagykorúságáig, tökéletes függetlensége az országnak minden hazai tárgyban, szigoru alkalmazása az alkotványos elveknek, tisztelése a' cortes-szabályoknak, körülményesb megalapítása a' ministeri felelősségnek, sajtószabadság az alkotvány ér-

telme szerint, sérthetlen személyes szabadság, semmi titkos rendörség, semmi ostromállapot, semmi önkényes hatalomgyakorlat, rendezése a' papság díjainak 's jövedelmének, 'sat. A' kormány hivatalos lapja igen fájdalmas hangon említi a' szabadelműek ezen pártolását a' kormánytól, mi szinte bizonyítja, hogy a' ministerségnek nagy bajába kerülend a' megküzdés ez új eljenzékkal. — Ismét rebesgetik, hogy az angol-spanyol kereskedési szerző és föbb pontjai már meg vannak állapítva, 's hihetőleg az egész ügyet cortes elibe fogja terjeszteni a' kormány. — Számos fiatal menekvő Barcelonából, kik magokat republicanusoknak mondják, francia lapokban nyilványíták, hogy koránsem szándékoznak don Carlos vagy Krisztina pártjához szegődni, hanem mindvégig hívek maradnak azon ügyhez, mellyért fegyvert ragadtak, 's vágyva várják a' pillanatot, mellyben ismét szabad leend imádott hazájokba visszatérniök. Carsy azonban, a' volt junta elnöke, legnagyobb bőséggben dözöl Franciaországban, miből azt következtetik, hogy vagy hazáját lopta meg, vagy pedig idegen zsoldot ház. —

Anglia.

(O'Connell nyilatkozata a' ministerségről és parlamentről.) Nem rég Dublinban, lakoma után, áldomást üritvén O'Connell a' királyné egészségéért, a' mostani ministerségről és parlamentről így nyilatkozott: „Hűségem ő fels. iránt azon alapon nyugszik, melly az alattvalói szeretetet a' fejdelem iránt, az ész előtt jogszerűnek bírja bebizonyítani, 's a' hűség ösztönét egyszerűs mind értelmes öntudattá emeli. Hűségem legérzékenyebb részvétiig emelkedik ő fels. iránt, ha mostani helyzetét fontolóra veszem, mellyben nem saját hajlandósága választá ministereit, hanem népnek egy megvesztegetett része, melly a' szolgaságig lealáztatott trónt önző kényuraságának zsámolyává akará választani. Soha nem volt még parlament, mellyet olly nyomoru eszközökkel sepertek volna össze, mint a' mostani! A' földbirtokosság piszkos érdeke 's haszonlesése, és a' protestansok vakbuzgalma volt azon erőm, melly a' mostani parlamentet összetakolta, mindenütt a' leggyalázatosb vesztegetési rendszert gyakorolva, csak hogy tory többséget állíthasson talpra. Azonban maga a' gondviselés képezett ellenzékét a' toryk ellen, mert egyetlen rendszabályuk sem sikerült, 's valamint a' mult ülés diadalteljes volt rájuk nézve, ugy reményem, hogy a' mostaniit tökéletes megbukásuk fejezdi be.“ Utóbb még többre ment O'Connell, 's egyenesen azon meggyőződését fejezé ki, hogy a' gabonatorvény mindjárt az első ülésekben meg fog bukni, melly reménye azonban alkalmasint nem fog teljesülni. —

Franciaország.

(Szyria ügyében módosítvány csuzzott a' választófiliraba.) A' választófilirat szerkesztésire megbízott választmány, Szyriára nézve ezt kíváná a' trónbeszédre választatni: „Szerencsét kívánunk magunknak ön kormányja közbenjárulathoz, 's erősen is hiszszük, hogy folyvást ótalmazni fogja azon lakosságot, ez által egyszerűs mind Franciaország régi előjogait és befolyását föntartván.“ Az ellenzék ebben igen nagy megismerést vélt látni, 's azért Berryer indítványára, 206 szóval 203 ellen, csak „a' keresztyén népek rendezettebb állapotja“ említték meg. Ezután a' hajómotozási szerződés jött vitatási szőnyegre, 's Guizot ezuttal nyiltan terjeszté elő nézeteit ez ügyről, mi igen nagy fölindulást okozott a' kamrában. A' vitatás más napra halasztott. —

É R T E S I T O.

Gőzösek indulása PESTRÜL.

Bécsbe febr. 14kétől fogva minden másod napon indul egy gőzös utazók számára; 15kén pedig **ÁRPÁD** rakhajó. 16kán végre Zimonyfelé: **SÁMSON** mint utasoknak való gőzös, reggeli 7edfélkor.

Legfinomabb francia pezsgő üvegenként 2fr. 6 kr.—3f. 15 krig pöb.. a' Champagne leghíresb természetűül, legjobb minőségben; azonköl legkedveltebb

magyar pezsgők

Fischer, és Schönbauer pozsonyi (Magyarországban első) gyárából. Továbbá, legfinomabb rajnai, moseli, francia, spanyol és portugál borok;

Karloviezi (pezsgő) esepürmös legjobb szerémi szilvapályinka 1817ből; végre minden egyéb legkedveltebb külföldi borok, és aszborok, palaczkokban, Jálcis F. A. és társ. pinczejéből

kaphatók **Kozsleba Antalnál** Pesten, zis nháztéren, Sina báró 152d. szám alatti házában. 2—3)

Tanítószéki esodület határnapjának megváltoztatása.

A' mm. m. kir. httö tan. közhírré téteti: hogy a' fi u m e i királyi gymnasiumban megürült két tanítószékre folyó évi febr. 23kán tartandó esodület határnapja e-képen változtatott meg: t. i. a' Hl. humanitási tanítószékre nézve a' kitzve volt Február 23ik napja meg fog maradni, a' gammatikabeli tanítószékre nézve pedig a' esodület f. évi mart. hó 9én fog tartatni. Kelt Pesten jan. 31kén 1843.

Szoblahói **Pálma Elek.** a' pesti kir. tudom. egyet. jegyz. 2—3

ENGLÄNDER HERMANN
ajánlja most ujonan nyitott nkereskedési rakhelyét **Burgmann Károly házában,** az ujjpiazcon
mindenkor, de főképp vásár idejében, hol is találandók mindennemü selymek, róf számra, divat-selyem-kendők, mellények, ruhák, divat 's paraszt selyem szalagok, varró-selyem, kötői és szőni való pamutok, mindennemü ezérna, tüll angliás 's egyéb pamut készitvények a' legjutalmasabb áron elegendő mennyiségben 's különös választásban
Pesten, februáriusban 1843. 2—3.